

SĂNĂTATEA POPORULUI

Trăim într-o societate nouă, societatea socialistă, în care, sub ochii noștri și cu participarea noastră, au loc prefaceri rapide și răsculitoare. Trăim într-o societate în care valoarea supremă este omul. Pentru el, pentru binele și fericirea lui, se iau o serie de măsuri, se adoptă hotărâri și se votează legi. Pentru omul muncii de astăzi, pentru apărarea sănătății lui, pentru creșterea unor generații sănătoase au avut loc, în recenta Plenară a Comitetului Central al Partidului, dezbateri care au durat trei zile.

Ne-am deprins să analizăm cu simț de răspundere toate laturile vieții, să facem comparații, să privim lucrurile în față. Și cunoscând trecutul, cunoscându-ne puterile, posibilitățile, să privim cu încredere în viitor. Și în medicină, la fel ca în alte sectoare, ne putem mândri cu tradiții glorioase. Școala medicală românească a dat mulți medici care s-au remarcat prin operele lor și au făcut vestită medicina noastră peste hotare, printr-o atitudine de înaltă conștiință profesională. Meritorii sînt rezultatele obținute în asistența medicală din ultimii ani. S-a dezvoltat baza materială, a crescut numărul medicilor și al celorlalte cadre sanitare. Avem astăzi peste patru mii de dispensare medicale, 420 de policlinici. Peste 30 de mii de medici și 85 de mii de cadre medii și auxiliare se îngrijesc de sănătatea poporului. Și, vorbind de comparații, e bine să știm că statul cheltuiește anual pentru asistența medicală aproape șase miliarde lei. Aceasta înseamnă circa 200 de lei pe cap de locuitor față de 40 de lei cât se cheltuiau în urmă cu 18 ani. Sînt fără nici o îndoială realizări demne de luat în seamă.

Reflectînd grija permanentă a partidului pentru satisfacerea nevoilor oamenilor muncii, Plenara a făcut o amplă analiză a situației privind asistența medicală din țara noastră, subliniind că în această privință există încă o serie de neajunsuri.

Concentrarea de cadre medicale în unele centre a făcut ca populația din întreaga țară și mai ales populația sătească să nu poată beneficia în egală măsură de asistența medicală. Un exemplu în această privință este deosebit de grăitor. În timp ce în județul Brașov există un medic la 509 locuitori, în județul Olt revine un medic la 1 798 locuitori, iar în județul Botoșani la 1 860 locuitori. Analizată cu toată atenția, această problemă încează să fie pusă în centrul preocupărilor de viitor imediat, astfel ca printr-o distribuție rațională a bazei materiale și prin îmbunătățirea repartizării cadrelor medicale — potrivit nevoilor reale — întreaga populație să fie asigurată cu asistență medicală în condiții bune. „Trebuie să facem, în primul rînd, ca dispensarul comunal să devină un puternic centru de asistență sanitară rurală — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea ținută la Plenară. Pînă nu vom realiza acest lucru, asistența sanitară pentru masa țărănilor va fi greoaie și insuficient de eficientă”.

Cuvîntele secretarului general al Comitetului Central al partidului au o profundă semnificație. Ele oglindesc o dată mai mult grija partidului și statului nostru, a tovarășului Nicolae Ceaușescu personal, față de nevoile țărănimii. Propunerile făcute în acest scop au o excepțională însemnătate și au stîrnit un puternic ecou în rîndul tuturor oamenilor muncii. Avem toate condițiile ca satul să-și aibă medicii săi, stabili, permanenți la dispoziția populației. Avem condiții — și acesta este un factor important — să asigurăm medicilor și celorlalte cadre sanitare un climat corespunzător de muncă și viață. Reorganizarea comunelor pe baza noii împărțiri administrativ-teritoriale ne oferă largi posibilități în organizarea asistenței medicale. Prin sprijinul acordat de stat, comunelor care nu dispun de mijloace pe plan local, prin contribuția cetățenilor, se vor construi dispensare care să cuprindă și locuințe pentru personalul medico-sanitar. În funcție de necesități, în circumscriptiile sanitare vor fi create cabinete stomatologice și de pediatrie, puncte farmaceutice, iar unele din ele vor fi dotate cu auto-sanitare. În satele mai îndepărtate de punctul comunal vor funcționa unele dispensare medicale, puncte sanitare, cu cadre medii. De o deosebită atenție se vor bucura mama și copilul.

Iată de ce dezbaterile Plenarei asupra tuturor laturilor asistenței medicale din țara noastră, reflectînd grija pentru ocrotirea sănătății poporului, care să corespundă progresului general al țării, au fost primite cu mare bucurie de întregul nostru popor.

CL. MUNTEANU

Aspect din sala de chirurgie a Spitalului unificat din Beiuș

SPICUL

Un spic de grlu crescut pe-o brazdă-n care
Dormea o balonetă ruginind.
A scos-o vr-o-nîmplare iar la soare
Să-și amintească scăpărări de-argint.

Ori secere se vrea ori poate sapă...
Dar cîmpu-l cu tractoare și combine,
Iar peste ea rugina-l o pleopă
Pe veci închisă. Timpul trece, vine.

I-o fi pătruns odată poate-ntreagă
Dușmanului în piept sădindu-l moarte,
Dormi, balonetă, fi ca o zălogă
Ce vremea-n ieri și mine o desparte.

Dormi, balonetă, somnul tău final,
Eu am să lau de lingă tine spicul
Ce-nfruntă cu avîntu-l germinal
Pierzanla și Foamea și Nimicul.

M. BENIUC

DIN CUPRINS:

Fiecare la locul lui

Pag. a 3-a

Volga muncitoare

Pag. a 7-a

MOMENTE DIN LUPTA POPORULUI ROMÂN PENTRU AFIRMAREA
ȘI ÎNFĂPTUIREA UNITĂȚII NAȚIONALE

MĂRTURII ALE DOCUMENTELOR

A patra expoziție din ciclul **Momente din lupta poporului român pentru afirmarea și înfăptuirea unității naționale**, deschisă recent la Cluj, oferă vizitatorilor o imagine impresionantă despre unul din cele mai însemnate evenimente din istoria poporului nostru: războiul pentru dobândirea independenței României. Organizată de către Arhivele satului și Biblioteca centrală universitară din Cluj, recenta expoziție ca și cele dedicate lui **Mihai Viteazul, Revoluției din 1848, Unirii Principatelor**, aduce o contribuție importantă în cunoașterea luptei duse de poporul român pentru neam și unitate de stat.

Zeci de documente originale, fotocopii și reproduceri înfățișează vizitatorului, în ordinea cronologică a desfășurării evenimentelor, etapele însemnate ale războiului pentru cucerirea independenței. Nenumărate documente vorbesc despre contribuția poporului la înzestrarea armatei. Sînt prezentate apoi începerea operațiunilor militare, desfășurarea războiului, luptele victorioase de la Smîrdan, Plevna și documente legate de Proclamarea independenței de stat. Vizitatorul zăbovește îndelung lângă mărturiile scrise care oglindesc atitudinea poporului, sprijinul dat armatei care, prin lupte grele, avea să cucerească Independența. Multe documente, scrisori și liste de subscripții vorbesc de contribuția materială a oamenilor la victoria în acest război. Într-o scrisoare, învățătorul C. Ionescu, din comuna Cetate, județul Dolj, anunță forurile în drept că oferă salariul său pe o lună pentru înzestrarea armatei, iar Aristia C. Stoicescu, directoarea școlii primare din Craiova, oferă pînă la terminarea războiului salariul său de institutoare.

Două standuri din expoziție cuprind exponate care oglindesc ecoul stîrnit de războiul pentru independență în Transilvania, entuziasmul, sprijinul material și moral acordat de către românii din Ardeal. Alături de revista **Familia**, care conține articole și știri pline de entuziasm despre desfășurarea operațiunilor militare, sînt expuse și exemplare din **Gazeta Transilvaniei**, articolele lui Aurel Mureșanu din 3/15 iulie 1877 prin care îndeamnă pe conducătorii politici ca România să ia parte la război. Alte documente aduc mărturie despre manifestările de simpatie și entuziasmul care a cuprins pe românii din Ardeal, fiind au aflat de victoriile reputele de armata română. Așa, bunăoară, la Cîmpeni și în alte localități, au avut loc numeroase manifestări prilejuite de luarea Plevnei. O scrisoare din 20 decembrie 1877 a prezidiului Comitetului Fondurilor Școlare interzice o demonstrație plănuită și organizată de prof. dr. P. Alessi și Massimu Popu, în cinstea sărbătoririi cuceririi Plevnei. În conda parohiei orlo-

doxe din Cojocna expusă în acest stand sînt însemnate victoriile obținute de armatele române. Citești cu emoție listele de subscripții prin care români din Transilvania oferă ajutorul lor pentru armata care lupta pentru cucerirea independenței. Iată o listă cu numele sătenilor din comuna Suciul de Sus care au contribuit cu bani la ajutorarea soldaților răniți, colectă organizată de Aurelia Mureșanu și Marin Juga. Lîngă o altă listă de subscripții din Tg. Lăpuș, este expus un protocol încheiat la Năsăud la 3 iunie 1877, cu prilejul constituirii Comitetului central al femeilor române din ținutul Năsăudului „în vederea adunării de ajutoare pentru răniții din războiul pentru independență și pentru familiile celor căzuți în luptă”. Monitorul oficial nr. 210/1877 publică o listă lungă cu contribuția în bani și materiale (pînză etc.) colectate la Sibiu pentru formarea unei ambulanțe pentru front.

Cele patru expoziții și a cincea, care va fi dedicată Unirii Transilvaniei cu România și se va deschide în curînd în cinstea aniversării unei jumătăți de veac de la acest important eveniment istoric, se înscriu ca o contribuție de seamă la cunoașterea desfășurării evenimentelor istorice care au dus la făurirea unității naționale și de stat. Realizatorii acestei expoziții merită cu prisosință aprecierile elogioase consemnate de numeroși vizitatori în albumul expoziției.

I. RADU

Brașov — Muzeul Județean

Nu-i prea puțin?

Cu ani în urmă, comuna Tudor Vladimirescu din județul Brăila, se număra printre așezările rurale cu o variată și neîntreruptă activitate cultural-educativă de masă. Astăzi situația este însă alta și ținem să atragem atenția asupra unui aspect negativ manifestat dintru început în munca actualilor activiști culturali. Este vorba de prezența unor tipare, a unor forme depășite, neatractive, de necesitatea modernizării întregii vieți culturale, inițierii unor manifestări care să părăsească șablonismul și formalismul atît de prezente în tot ce a întreprins pînă acum căminul cultural.

Am cercetat, zilele trecute, planul de activitate al căminului, elaborat pe întreaga perioadă de iarnă. Sînt prevăzute, în acest plan, unele manifestări izvorite din realitățile locale și care, pregătite din timp, cu multă grijă pentru gradul lor de varietate și atractivitate, se vor bucura, fără îndoială, de interesul și aprecierea

sătenilor. Așa, bunăoară, vor avea loc, în toată perioada anotimpului alb, programe închinăte frunțașilor din cooperativa agricolă de producție, tuturor celor ce au contribuit la obținerea unor producții sporite la hectar. Din cite rezultă din prevederile planului, aceste manifestări vor fi foarte variate, cuprinzînd, în afara textelor de brigadă artistică, seri de muzică cu melodiile preferate de frunțași, fie cîntate de soliști vocali, fie înregistrate pe bandă de magnetofon, balul frunțașilor și altele.

În plan mai figurează și alce manifestări care promit a fi interesante și atractive. Ținînd însă seama de numărul mare de locuitori, de multitudinea de preocupări și de cerințe ale sătenilor, de faptul că această comună este situată doar la 14 km de Brăila, oraș care oferă îndeosebi tinerilor posibilități variate de instruire și distractive, prevederile acestui plan ni se par a fi destul de anemice, iar unele dintre ele depășite de viață. În privința manifestărilor consacrate tineretului sînt amintite doar cîteva și nu dintre cele mai căutate și așteptate de această categorie de spectatori. Activiștii culturali au omis manifestări cum ar fi, de pildă, seri de audiițe muzicală, concursuri pe teme științifice, literare și sportive, călătoriile pe glob, concurs pentru cel mai bun dansator, medalion despre marii oameni de artă, știință și literatură etc. De asemenea, nu se amintește nimic despre inițierea unor cercuri axate pe preocupările și îndeletnicirile tinerilor.

Am fost surprinși că în plan s-au prevăzut citiri în grup, seri de calcule și alte asemenea acțiuni care se organizează de ani și ani de zile și care au devenit monotone, neatrăgătoare. În comuna vecină, Movila Miresei, a avut loc, în vara acestui an, o interesantă „întîlnire cu fiii satului”. O asemenea întîlnire poate fi organizată și în comuna Tudor Vladimirescu, mai ales că sătenii de aici au și cerut să asiste și ei la o astfel de manifestare nouă.

Dacă înainte de întocmirea planului activității culturali ar fi făcut un sondaj în rîndurile sătenilor, prevederile ar fi fost mult mai cuprinzătoare și ar fi îmbrăcat forme vii, bogate în conținut, menite să stîrnească interesul tuturor categoriilor de spectatori, să contribuie la instruirea și destinderea lor.

OVIDIU MARALOIU

Vorbe din popor
și tilcul lor

„A-i ajunge
(cuiva)
cuțitul la os”

Avînd de îndurat, în trecut, jugul greu al robiei și al nedreptăților sociale — românul și-a vărsat năduful caznelor de tot felul la care era supus, într-o sumedenie de expresii deosebit de grăitoare.

O „vorbă” ca aceasta: *i-a ajuns (cuiva) cuțitul la os* are o extraordinară forță de caracterizare a stării de lucruri în care cineva se putea găsi — firește fără voia lui. Ea exprimă, în același timp, capacitatea de răbdare a românului în suferință, ajunsă, însă, la limitele ei extreme, căci — în adevăr — ce poate fi mai cumplit decît ca, străbătînd prin carne, *cuțitul să ajungă la os* ?...

În mișcarea lui iute, ca de fulger, simțămîntul protestului față de împilare și-a aflat în expresia aci semnalată una dintre formulele cele mai pline de forță și de plasticitate.

Intr-atît de viu și de expresiv este tilcul său însuflețitor, încît ea a putut să apară și în numeroase contexte cu o aplicație nu numai în sensul stărilor de lucruri concrete care i-au dat naștere, ci și cu valoarea unei accepțiuni figurate.

Iată, de pildă, acest caracteristic pasaj, pe care îl desprindem dintr-un articol pe care I. Heliade Rădulescu îl consacra, acum mai bine de un veac, unor probleme de critică: „... cu toate că *Curierul Românesc* intră într-al douăzecilea an, cu toate că poate număra în urmă vro 18 bune volume, tot m-am ferit de critică cît am putut, și oricînd am început foarte puțin, sau din dorința mai binelui, sau din *ajungerea cuțitului la os*, totdeauna mi-a părut rău...”.

Am putea cita și alte exemple, în același sens: pasajul amintit ilustrează — credem — îndeajuns puterea de caracterizare și sfera de aplicație a expresiei asupra căreia ne-am oprit în rîndurile de față.

N. MIHĂESCU

NOTĂ
DE
LECTURĂ

N. JULA ȘI V. MĂNĂȘTIREANU
TRADIȚII
ȘI OBICEIURI ROMÂNEȘTI

Sărbătorile de iarnă, grupate în jurul Anului nou, prilejuiesc la poporul român o seamă de manifestări cu caracter complex și festiv, de o mare bogăție de sensuri și valori artistice. Dacă originea acestor manifestări tradiționale, atît de îndrăgite și integrate organic în viața colectivă a satelor, se pierde în negura vremurilor, caracterul lor atestă existența materială și spirituală a unui popor de oameni pașnici, dornici de muncă și viață, de veselie și frumusețe, optimiști cum sîntem noi românii. Transmise prin viu grai, din tată în fiu, din generație în generație, aceste tradiții și obiceiuri, cu bogăția lor de texte, muzică, dansuri, relevă o continuitate perfectă a elementului românesc autohton, ca și o matură, deplină respectare a valorilor autentice românești, mereu îmbogățite, cu elemente proprii fiecărei epoci care s-a succedat.

Lucrarea de față a cules și pus în evidență bogăția unor asemenea manifestări folclorice tradiționale dintr-o zonă de mare vitalitate și strălucire, unde și astăzi ele sînt încă vii, întregi în forma și fondul lor și anume Moldova și Bucovina. Complexa lucrare are trei secțiuni importante. Prima cuprinde textele culese și adunate cu competență și minuțiozitate de N. Julia, care semnează și un bogat studiu introductiv; I. Herța a cules și transcris o seamă de texte muzicale, iar V. Mănăștirea este autorul celei de a treia părți, de fapt un remarcabil album de fotografii color care prezintă o suită din cele mai interesante și expresive momente prilejuite de aceste manifestări — spectacole tradiționale.

ION TĂTARU

Fiecare la locul lui

Se spune pe drept cuvânt că nu găsești doi oameni care să semene între ei. Chiar frați, chiar gemeni cărora natura le dă aceeași înfățișare, sint diferențiați temperamental. Ne naștem cu însușiri proprii și ni le cultivăm favorizate de condițiile mediului, devenind „noi înșine”, adică individualități. Și dacă individualitatea înseamnă suma particularităților, a însușirilor care-l deosebesc pe un individ de altul, atunci putem judeca forța unui colectiv după numărul celor care au putut să și le afirme. Din mijlocul masei de săteni s-a impus în anii noștri figura președintelui de cooperativă agricolă. Numele multora dintre ei a depășit limitele statului (Maria Zidar, Păulești-Satu Mare; Gh. Goina, Sîntana-Arad; Gh. Maftai, Tîbucani-Neamț și alții). Istețimea, talentul de gospodar, setea de tot ce-i nou ale țaranului nostru, puse azi în valoare, au spulberat mitul „masei cenușii” de altădată. Consiliul de conducere de azi al cooperativei este în ansamblul său un mănușch de individualități. Din clipa cînd a fost ales fiecare și-a asumat obligația de a fructifica tot ce are mai bun și de a-l pune în serviciul obștei. Dobra Marcei, președinte la C.A.P. Gîrbovi, județul Ilfov, și-a activizat întregul consiliu.

Fiecare are o zonă de activitate, termene și normă de calitate. E o chestiune de metodă, dacă vrei, dar ea duce la crearea unui stil de lucru și — mergînd mai departe — la întregirea personalității. De ce totuși (în alte cazuri) cînd te afli, să zicem, pe cîmp, nu deosebești

un membru din consiliul de conducere de restul cooperabililor fiindcă el nu se remarcă prin nimic deși deține dubla calitate de lucrător și reprezentant al consiliului? De ce Didina Perianu, membră a consiliului de conducere la C.A.P. Limanu-Constanța, căreia i s-a dat posibilitatea afirmării (și care și-a manifestat acordul cînd a fost aleasă) uită de toate îndatoririle și spune: „Eu

OPINII

îmi vîd de sapa mea”. Nicolae Simion, inginer agronom de aici și vicepreședinte, un om activ și cu curajul opiniei, sublinia mediocritatea multor membri din consiliu. Să precizăm: ca să ajungă în conducerea cooperativei, omul a urcat o scară întregă. Ca să primească o astfel de investitură e de presupus că a făcut dovada unor virtuți. De ce odată ajunși aici încep să stagneze sau dezertează? Sint posibile două explicații: 1. Caracterul discutabil al selecției. 2. Climatul nociv din consiliu și adunarea generală care influențează criteriul promovării juste. (Sint într-adevăr trei neamuri, a Ciobăneilor, al lui Marinică, al lui Bucur care-și dispută privilegiile și cocoloșese favoriții chiar dacă sint incapabili).

Agricultura socialistă s-a modernizat și se modernizează. În viața satului se petrece același proces. Cei clarvăzători își acordează tot timpul concepțiile și ritmul cu transformările din jur. Ni se pare ciudat atunci că mai întîlnim din aceia care-și mențin cu cerbicie vechiul concept de viață.

— De ce? — îl întreb pe Dumitru Popescu, președinte la C.A.P. Bildana, județul Ilfov — Sint ei neînțezați, sint nereceptivi?

— Nici una nici alta, — îmi răspunde. — Greșeala cred că stă în faptul că n-am știut să creăm pentru toți stimulul necesar. Dintre oamenii noștri am promovat în funcții de răspundere cinci brigadiieri, 12 șefi de echipă, doi tehnicieni. Și ne-am oprit aici.

— Dacă, să zicem, un brigadier se îmbolnăvește sau pleacă, există altcineva suficient de pregătit ca să-i ia locul fără ca producția să sufere?

(După cîteva clipe de gîndire) — Nu. Nu este! În formula organizatorică de pînă acum, cooperativa agricolă din Bildana se află într-un evident progres economic. Meritele principale revin președintelui, un om experimentat și cu autoritate, și inginerului agronom Ileana Dragomir, pricepută și atașată de unitate. Dar la un moment dat, lipsa manifestată în modul de pregătire și promovare a cadrelor, care nu se face momentan simțită, își va manifesta efectele.

O bună parte din efectivul de brațe a multor unități o constituie încă așa-zisa categorie a anonimilor. E ceva împotriva principiilor noastre de muncă și viață, ceva care îmbracă și aspecte etice. Omul ținut multă vreme deoparte capătă complexul inferiorității, se timorează.

Să redăm adunărilor generale tonul, vibrația, tensiunea constructivă care să antreneze mintea și conștiința fiecăruia. Să iscăm emulația în jurul celor din frunte; să le facem cunoscute neîncetat metodele și experiența de lucru. În modul acesta, vom pune în valoare forța și inteligența sutelor de oameni.

V. TOSO

Comisiile de judecată

Potrivit bunului obicei de consultare a opiniei publice, partidul și guvernul nostru au supus spre dezbaterile oamenilor muncii din țara noastră un nou document de însemnătate deosebită. De data aceasta, este vorba de PROIECTUL DE LEGE PRIVIND COMISIILE DE JUDECATA. Ales în adunări generale sau în sesiuni ale consiliilor populare, Comisiile de judecată sint organe obștești prin care se realizează participarea maselor largi de cetățeni la înlăptuirea legalității și cinstei, în spiritul corectitudinii atît în activitatea profesională cît și în viața socială. Este știut că în societatea noastră socialistă fiecare dintre noi îi revin răspunderi profesionale, obștești, familiale și morale. Se mai știe, de asemenea, că în lupta ce se dă pentru eliminarea vechiului și promovarea noului, societatea are de combătut moravuri și deprinderi ce vin în dezacord cu etica omului de tip nou, constructor al unei societăți înaintate. Iată deci un cîmp larg de activitate pe plan educativ, activitate care, potrivit proiectului, va sta în centrul atenției Comisiilor de judecată.

Întocmit pe baza unei largi consultări cu specialiști din întreprinderi și instituții, teoreticieni și practicieni ai dreptului, cadre cu munci de răspundere în organele de partid și de stat, din organizațiile cooperatiste și celelalte organizații obștești, proiectul de lege constituie un exemplu viu al democrației noastre socialiste. Încă de la început, proiectul precizează că pentru îndeplinirea sarcinilor ce le revin, Comisiile de judecată încearcă împăcarea părților în unele pricini și judecă abateri de la regulile de conviețuire socială, litigii de muncă, precum și unele litigii patrimoniale. Prin aceasta Comisiile de judecată îndeplinesc un important rol educativ. A împăca unele neînțelegeri personale înseamnă a feri omul să comită greșeli grave, care l-ar putea costa foarte mult; a judeca în lumina faptelor, cu toată atenția, dar și cu obiectivitate unele abateri săvîrșite, este de asemenea un act de înaltă responsabilitate. Tocmai de aceea, proiectul prevede ca în Comisiile de judecată, care, în comună, vor funcționa pe lângă Comitetele executive ale Consiliilor populare și în cooperativele agricole de producție, să fie aleși oameni care au o pregătire corespunzătoare și reputație neștirbită.

Un rol însemnat le revine Comisiilor de judecată din cooperativele agricole de producție. Acționînd în spiritul legalității, acestea vor trebui să țină

seama deopotrivă de interesele membrilor cooperativei și ale întregii colectivități. În această ordine de idei, ele vor judeca litigiile privind contestațiile membrilor cooperatori împotriva hotărîrilor consiliului de conducere al C. A. P., prin care au fost obligați la despăgubiri pentru pagube aduse cooperativei, precum și împotriva hotărîrilor prin care consiliul de conducere le-a rezolvat cererile referitoare la retribuția muncii, dacă obiectul lor are o valoare de cel mult cinci mii de lei. Pe de altă parte — și e firesc să fie așa — Consiliile vor contribui la promovarea unei atitudini corecte față de muncă, la întărirea și dezvoltarea avutului obștesc, la asigurarea unei bune comportări în societate, judecînd abaterile săvîrșite și pagubele pricinuite.

Supus dezbaterii publice, se dă un bun prilej tuturor cetățenilor țării să-și spună părerea asupra proiectului de lege și, așa cum s-a încetățenit la noi obiceiul, vor face și de data aceasta propuneri și sugestii pentru îmbunătățirea acestuia.

I. MUREȘANU

Proiectul de lege pentru organizarea și funcționarea consiliilor populare în dezbateri

Atribuții sporite, răspunderi sporite

Dacă aș aminti numai acel articol din proiect care specifică sarcina de a conduce, îndruma și controla întreaga activitate din cuprinsul comunei și ar fi de ajuns pentru a înțelege cadrul larg în care își va desfășura consiliul popular activitatea. E de natură să ușureze activitatea consiliilor, faptul că sesiunile se vor ține o dată la două luni. Aceasta va permite comitetului executiv al consiliului popular și biroului său permanent să ațină actele de administrare și gospodărire, să le rezolve mai bine și cu mai multă operativitate. E de ajuns să amintesc că o sesiune în sistemul de pînă acum cerea lunar pentru pregătire cîteva zile și multe documente, dislocînd un mare număr de forțe din aparatul organului local.

În activitatea de învățămînt, culturală, economică, fostele organe aveau în trecut atribuții mărunte, activitatea amintită depinzînd direct de organele raionale. Nu greșesc dacă aș taxa-o ca pe o anomalie. Și tot așa aș taxa și factura vechilor rapoarturi dintre organul local și întreprinderile nesubordonate de pe teritoriul comunei. Noi avem în comună o întreprindere agricolă de stat, o întreprindere de mecanizare a agriculturii și altele care au dus o existență izolată de comună. Descopăr cu bucurie în litera noului proiect îndatorirea tuturor de a se încadra în normele activității gospodărești-locale, de a se îngriji de înfățișarea comunei, începînd cu drumurile, aspectul edilitar, igiena publică, viața spirituală, etica colectivă etc.

Cred că este just să se califice activitatea unui consiliu popular după modul cum se realizează planul producției agricole și aici cred că va trebui să ne impletim mai bine eforturile cu cei trei ingineri agronomi, cei doi doctori veterinari și cei șase tehnicieni ai cooperativei agricole ca și cu inginerii și tehnicienii întreprinderii agricole de stat și ai celei de mecanizare a agriculturii. Aprecierea rămîne valabilă și pentru atribuțiile în domeniul comerțului, culturii, sistemati-zării. În legătură cu aceasta, propun să se specifice în noua lege atribuțiunile ce revin consiliului popular comunal în ceea ce privește buna desfășurare a comerțului cooperatist.

NICOLAE BUCUR
președintele consiliului popular comunal Drăgănești-Vlășca, județul Teleorman

Sortarea și ambalarea roșiilor la întreprinderea intercooperatistă de sere — București

AGENDA AGRICOLA

Pînă la începutul acestei luni, pe întreaga țară, s-au însămințat 97 la sută din suprafețele prevăzute. Timpul deosebit de prielnic a favorizat intensificarea și la culturile culturilor tîrzii și arături. Merită subliniat faptul că, pînă la aceeași dată, în întreprinderile agricole de stat s-a însămințat cu cerealele păioase de toamnă cu 2 la sută peste plan. În cele mai multe cooperative agricole s-a încheiat și recoltarea porumbului. În întreaga țară s-au recoltat 91 la sută din suprafețe.

Sint însă județe în care lucrările agricole de toamnă se desfășoară anevoios. În județul Harghita, spre exemplu s-au însămințat doar 58 la sută din suprafețele prevăzute, în Sibiu — 63 la sută, Mureș — 68 la sută, Cluj — 70 la sută și Brașov — 74 la sută. În privința recoltării cele mai întîrziate județe sint Brașov, Sibiu și Mureș. În cooperativa agricolă din Crizbav-Brașov, spre exemplu, pînă în seara de 29 octombrie mai erau recoltat circa o sută de hectare de cartofi și de însămințat 290 de hectare, adică mai mult de jumătate din

suprafața prevăzută. Toată cinstirea pentru muncitorii din uzinele brașovene care, în timpul lor liber (într-una din duminici au venit peste 400) dau o frățoasă mîndă de ajutor cooperabililor. Se pune însă firească întrebare Conducerea cooperativei și toți cooperabilii au făcut totul ca să grăbească lucrările agricole?

Timpul e destul de înaintat. Pe alocuri și mai ales în zonele nordice, se anunță înghețul. Lucrări de toamnă mai sint de executat și încă destule. Însilozatul, spre exemplu, în cooperativele agricole se desfășoară cu totul nesatisfăcător. Pînă la începutul acestei luni se realizează doar 55 la sută din plan. Avem cantități mari de furaje verzi și e păcat să se irosească din cauza lipsei de preocupare sau de proastă organizare a muncii.

Iată deci cîteva preocupări care ar trebui să stea în atenția tuturor lucrătorilor de pe ogoare. Este în interesul general și, bineînțeles, în interesul fiecăruia în parte.

CONTINUITATEA POPULAȚIEI DACO-ROMANE ÎN DACIA

Poporul român, format în nordul bătrânului fluviu Dunărea în urma unui îndelungat proces social-istoric, reprezintă, în principal, produsul înfrățirii a două mari civilizații, cea romană și cea dacă, înfloritoare odinioară pe aceste meleaguri, la care s-au adăugat influențe ale unor populații asimilate în decursul veacurilor.

Precum este cunoscut, istorici burghezi străini au contestat, în scopuri politice, vechimea poporului nostru pe teritoriul său de baștină, susținând în mod intenționat falsa teorie imigraționistă potrivit căreia poporul român s-ar fi format undeva în sudul Dunării, de unde ar fi emigrat (de aici numele teoriei) în nordul Dunării, gata format, prin secolele XII—XIII. Argumentele acestei „teorii” (exterminarea dacilor în cursul celor două războaie cu romanii, evacuarea totală a populației Daciei la sudul Dunării între anii 271—275 etc.) aveau o notă romantică, contrară mersului normal al istoriei, mărind caracterul antiistoric și antiștiințific al teoriei imigraționiste.

Istoriografia marxistă din țara noastră, luând în cercetare această problemă fundamentală a istoriei patriei noastre, a căutat să explice în mod științific, cu argumente incontestabile, procesul formării poporului român. Strângând la un loc și utilizând întregul material documentar existent, în special materialul arheologic rezultat în urma numeroaselor campanii de cercetări de pe tot cuprinsul țării, istoricii noștri au putut urmări și fundamenta științific continuitatea de viață și rolul hotărâtor al populației băștinașe în desfășurarea procesului istoric de formare a limbii și poporului nostru.

Punctul de plecare în fundamentarea acestor chestiuni l-a constituit definirea elementelor civilizației dacice, ale celei romane și urmărirea formelor de cultură materială și spirituală a populației daco-romane, transmise din generație în generație, pe teritoriul României. Acest lucru

a fost posibil datorită, în cea mai mare parte, descoperirilor arheologice de pe întreg cuprinsul țării, care au pus în lumină formele specifice culturii materiale aparținând populației daco-romane de la nordul Dunării în decursul secolelor II—IX.

Departate de a fi fost exterminată de către romani sau total evacuată în sudul Dunării, așa cum susțineau adepții „teoriei” imigraționiste, populația dacă și daco-romană a viețuit mai departe atât în epoca cuceririi romane cât și după abandonarea Daciei, pe aceiași teritorii, participând activ la viața provinciei. Dacii au preluat repede formele noi de cultură materială aduse de romani, păstrându-și însă, în continuare, mare parte din cultura și tradițiile lor vechi. Cercetările arheologice au furnizat numeroase dovezi materiale care atestă persistența populației dacice în nordul Dunării, populație care a viețuit și a muncit neîntrerupt în timpul stăpînirii romane cât și după aceea. Pe întreg teritoriul patriei noastre au fost scoase la iveală așezări omenești aparținând populației daco-romane cu un bogat inventar care atestă diversele preocupări ale populației băștinașe. Se cunosc sute de asemenea așezări datînd din epoca cuprinsă între secolele II—IX. Cele mai multe dintre ele sînt vechi așezări în care viața s-a desfășurat neîntrerupt atît înainte cît și după retragerea stăpînirii romane. Asemenea descoperiri s-au făcut chiar și în cuprinsul unor vechi centre orașenești ca Apulum (Alba Iulia), Napoca (Cluj), Potaisa (Turda), ceea ce dovedește că în vechile așezări a continuat să viețuiască o populație care se adăpostea printre ruinele falnicelor clădiri de altădată, ducîndu-și vechiul ei mod de viață. S-a dovedit că în tehnica și arta confecționării obiectelor ceramice s-a păstrat și a continuat să se lucreze obiecte specifice populației dacice. Ceramica romană, lucrată în atelierele provinciei Dacia, a căpătat o înfățișare locală sub influența tradițiilor populației băștinașe. Ritul

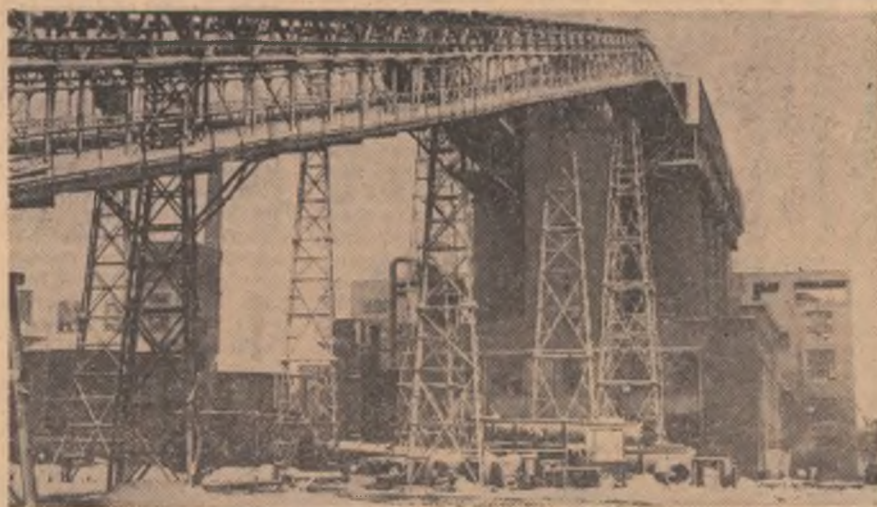
incinerării dacilor a fost menținut în continuare paralel cu cel nou de înhumare. Lîngă Sibiu, Făgăraș, lîngă Alba Iulia, în apropiere de Turda, în județele Harghita și Mureș, la Arad etc., ținuturi locuite de țărănimea dacă în timpul stăpînirii romane, au fost descoperite o serie de cimitire de incinerare, aparținînd acestei populații. Analiza compoziției tezaurilor monetare din perioada secolelor IV—VII permite și ea multe constatări interesante cu privire la permanența populației autohtone. Circulația monedelor de bronz bătute în imperiu, pe întreg teritoriul Daciei, constituie un indiciu serios al existenței populației băștinașe, care folosea moneda romană de bronz în procesul schimburilor de mărfuri, necesare nevoilor zilnice.

Pe linia permanenței vechilor preocupări ale populației autohtone din Dacia se înscriu și constatările deosebit de interesante privind preocupările de extracție și prelucrare a metalelor. Descoperirile dintr-o serie de așezări din Transilvania, Moldova și Țara Românească, dovedesc fără putință de tăgadă că populația Daciei a continuat, neîntrerupt, să extragă minereul de fier și să-l prelucereze pentru satisfacerea propriilor lor cerințe. S-a dovedit că, în unele așezări, aceste preocupări s-au practicat în permanență înainte de cucerirea romană, în timpul stăpînirii romane și după retragerea aureliană pînă tîrziu în evul mediu. Mai mult chiar, tehnologia procesului de reducere a minereului, de prelucrare a metalului obținut era

cea specifică dacilor care a fost transmisă din tată în fiu. Cimitirul daco-roman de la Cinciș (județul Hunedoara), descoperit de curînd, în care populația autohtonă își îngropa morții punîndu-le în mormînt bucăți de minereu de fier, simbolul ocupației lor în viață, dovedește persistența preocupărilor miniere la populația autohtonă după cucerirea Daciei de către romani, folosirea ei de către stăpînitori la punerea în valoare a bogățiilor subsolului Daciei. Semnificativ pentru continuitatea acestor preocupări ale populației autohtone de la nordul Dunării este și descoperirea așezării de la Dulcena (județul Teleorman) ai cărei locuitori au continuat să prelucereze fierul în secolele III—V, cu o întrerupere temporară în secolul IV cu prilejul venirii hunilor. Constatări asemănătoare s-au mai făcut și în Transilvania la Bratei (județul Sibiu), în Moldova la Poiana Dulcești și Butnărești (județul Neamț) și mai cu seamă în Țara Românească la Budureasca (județul Prahova) datînd din secolele III—VIII, unde au ieșit la iveală dovezi ale existenței cuptoarelor de redus minereul de fier, precum și unelte și obiecte confecționate în tehnica vechi dacică, cum ar fi, de pildă, brăzdarul de fier, specific dacic, deosebit de cel, așa-numit roman.

Aceste recente mărturii de necontestat, alături de atîtea și atîtea altele descoperite pe tot cuprinsul țării cu prilejul cercetărilor arheologice, demonstrează viața neîntreruptă a populației autohtone de la nordul Dunării, persistența ei pe același teritoriu în ciuda atîtor vicisitudini istorice, aruncînd, pentru totdeauna, la lada de gunoi a istoriei, falsa teorie imigraționistă cu tot arsenalul ei de „argumente”.

ST. OLTEANU
doctor în istorie

Uzina de produse sodice Govora

Unul dintre cele mai vechi materiale de construcții cunoscut în istoria civilizației omenești — lemnul este și astăzi materia primă indispensabilă pentru numeroase sectoare industriale de mare importanță. Mai mult chiar, se poate spune că o dată cu scurgerea veacurilor, valoarea acestei străvechi avuții a codrilor și culmilor împădurite a crescut, cîștigînd supranumirea de „aur verde”.

UN SUMAR TABLOU
ISTORIC ȘI GEOGRAFIC

Județul Suceava, cuprîns în partea superioară a bazinului hidrografic ale Siretului și Prutului, este acoperit de păduri într-o proporție de 38,6 la sută din suprafața sa, constituind unul dintre ținuturile cele mai bogate în materie lemnoasă ale țării. Exploatarea lemnului are aici o străveche tradiție. Bineînțeles, nivelul valorificării acestei bogății a înregistrat în ultimele două decenii un uriaș salt înainte, schimbări structurale pe toate planurile. În trecut, lucrările de exploatare forestieră le erau caracteristice procesele de muncă manuală, care cereau eforturi istovitoare. Astăzi, mecanizarea domină pretutindeni în principalele operații atît la recoltarea lemnului cît și la transport unde au fost introduse ferăstraie cu motor, tractoare de diferite tipuri, trolii, instalații cu cablu, înlocuindu-se corhănitul liber cu țapina și transportul cu vitele.

ȘASE FABRICI SURORI

Vizitatorul luncii Sucevei are, pe lîngă surpriza în-

tilnirii cu o mare cetate industrială a țării, posibilitatea de a cunoaște drumul lemnului prin multiplele secții de prelucrare și valorificare în condițiile celei mai perfecționate tehnici și tehnologii de producție. Parcurgem acest drum însoțit de unul dintre specialiștii combinatului, inginerul Nicolae Ră-

ducu. Combinatul este compus din șase fabrici. În aceste fabrici se înzecește valoarea lemnului, fiind transformat în mobilă, placaje, binate, parchete, plăci fibrolemnoase și diferite ambalaje. Plăcile din fibre de lemn reprezintă exemplul cel mai grăitor de valorificare superioară a masei lemnoase, fiindcă, în cazul lor, pentru a obține produse cu înalte calități de întrebuințare, se folosește masă lemnoasă de calitate inferioară.

Datorită gamei variate de produse ale combinatului și înălțării nivelului de fazelor de fabricație între secții, deșeurile rezultate în fabricile de mobilă, binate și placaje, sînt folosite ca materie primă la producerea plăcilor fibrolemnoase, parchete sau lăzi. De asemenea, în producția de plăci fibrolemnoase sînt utilizate pe scară largă crăcile de rășinoase și fag.

Aceste fapte caracterizează menirea complexului industrial de valorificare superioară și integrală a masei lemnoase. Așa cum ne arată însoțitorul nostru,

„AURUL VERDE”... în plăci aglomerate

ing. Răducu, folosirea superioară și cît mai completă a masei lemnoase a făcut să crească an de an valoarea produselor obținute dintr-un metru cub de lemn, iar vasta acțiune de organizare superioară a producției și a muncii vor asigura și în viitor o valorificare superioară a masei lemnoase. Astfel, în actualul cincinal, valoarea pe un metru cub de masă lemnoasă va crește de la 1060 lei în anul 1966, la 1945 lei la sfîrșitul anului 1970. Dar și în privința calității produselor, realizările colectivelor de muncitori, ingineri și tehnicieni de la Combinatul din Suceava sînt demne de laudă. Datorită strădaniilor acestui colectiv, au fost perfecționate tehnologiile de fabricație, au fost introduse în procesul de producție materiale de finisaj cu proprietăți superioare. În producția de mobilă, s-a trecut la finisajul cu lacuri poliesterice care conferă produselor un aspect mai plăcut și o durabilitate sporită. În prezent, se asimilează un nou procedeu de finisaj cu lacuri mate.

Mobila finisată după acest sistem cîștigă tot mai mulți cumpărători datorită calităților lor superioare și este mult solicitată și peste hotare. Noul procedeu asigură relieful mai pregnantă a desenelor naturale ale furniturii de diferite esențe și crește durabilitatea la șocuri, umezeală și agenți externi.

Toate aceste calități sînt ilustrate pe deplin de mobila „Stil” pentru garnitura „Hol Bucium” și „Botoșana”, care au la bază motivele mobilierului popular bucovinean, garnitura „Scandinavian” și biblioteca ABC SOLO.

În centrul căutărilor cotidiene ale specialiștilor din cadrul combinatului, stă îmbinarea utilului cu plăcutul ce se concretizează în diferite procedee de înobilare a plăcilor fibrolemnoase, tratate cu substanțe chimice, finisate cu modele în relief, ce reprezintă imitații de piele, culori atractive. Noile produse sînt fosforescente, printre altele, la caroseria autoturismului românesc „Dacia 1100” la placarea cabinelor telefonice, holurilor, sălilor de

spectacole, la placarea tavanelor și pereților locuințelor.

Una dintre principalele direcții de orientare a activității combinatului o constituie prelucrarea chimică a lemnului pentru producția de celuloză și hîrtie, producția industrială a drojdiilor furajere pentru păsări și animale, mărirea producției de mase plastice și de rășini sintetice, de glucoză și fenoli care se obțin prin folosirea pe scară largă a deșeurilor de la exploatarea forestiere.

Întreaga această acțiune de valorificare superioară și totală a masei lemnoase a dat roade deosebite, datorită în special concentrării producției în acest complex industrial modern în care se obține o largă gamă de produse de la cherestea, placaj, plăci fibrolemnoase, plăci aglomerate, parchete, mobilă și alte articole de larg consum, la mase obținute chimic, care constituie materia primă a unei alte game largi de sortimente.

H. LEREA

Insemnări din Deltă

Lebăda MUTĂ

Între grindul Caraorman și Brațul Sulina, de-a lungul canalului Litcov, prin bogatul stufăriș al acestei părți din Delta Dunării, se țin de mină câteva lacuri neasemuit de frumoase: Roșuleț, Roșu, Puiuleț, Porculeț, Porcul, Lumina și altele mai mici sau mai mari. Mai izolat decât celelalte lacuri, ferit de drumurile cuterelor și mahunelor, despărțit de Litcov printr-un grind lat, ghiolul Lumina pare că-și merită numele, luminind desigur stufărișurilor cu apa lui limpede și liniștită, ferit de vinturi de un adevărat zid de stuf, care uneori ajunge la cinci metri înălțime. Pe el plutesc lebede de tot felul. Unele sunt atât de albe, încât, când le privești, ai impresia că vezi bulgări de zăpadă plutind liniștit printre ghețurile lacului; altele sunt negre, contrastând izbitor cu suratele lor albe, iar altele, care plutesc în cirduri izolate, sunt mute, nu scot nici un sunet.

Lebedele vin primăvara, de undeva, din sudul Mediteranei, se cuibăresc aci și, în contrast cu alte păsări, nu și-ar schimba locurile de popas pentru nimic în lume. Cele albe sunt lebede cunoscute, care scot din gît un sunet ca de fluier. Ele plutesc fără nici o teamă pe undele liniștite ale lacului fiindcă vânătoarea lor este interzisă de lege. Totuși mai sînt braconieri care le vîneză și, pentru frumusețea lor, le dau la împaiat. Cele albe și negre, cînd simt pericolul, se vestesc una pe alta prin țipete. Dar cele mute, care sînt și mai frumoase și deci mult mai căutate de către vînători, nu au altă armă de apărare, decît un hiriit ca de om răgușit, și filfiitul zgomotos al aripilor.

Jașele din preajma ghiolului Lumina sînt pline cu ciulini de baltă. Zeci de copii din satul Caraorman vin cu lotcile, scot ciulinii, le taie rădăcinile și le aduc în sat. Iarna, aceste rădăcini țin loc de cartofi, fiind mai gustoase decît aceștia și mai bogate în proteine.

Într-o după-amiază, Petrușca, fiul unui pescar din Caraorman, veni în jașele de lângă ghiolul Lumina. Începu să sape la rădăcina unui ciulin. Deodată, auzi un filfiit lângă lotcă. O lebădă mută, cu aripa frîntă, se căznea să urce pe un plaur. Copilul se apropie de ea. O apucă de aripa sănătoasă și o urcă în barcă. Sub aripa beteagă avea o alce. Cu briceagul cu care tăia ciulinii, făcu o creștătură mică și scoase alcea. Învell apoi lebăda cu o pinză de sac și plecă spre sat. Ajuns acasă, descărca barca, luă pasărea care sta cuminte în brațele lui și o viri într-un hambar. O ținu acolo aproape o lună,

ingrijindu-i rana. Într-o dimineață, o luă în barcă și o duse pe lac. Lebăda filfiu din aripi, se ridică în aer, făcu un ocol pe deasupra lui și se pierdu în stufăriș.

Băiatul culese un coș de ciulin și se întoarse acasă.

Spre marea lui uimire, printre giștele din ogradă era și lebăda. Cînd îl văzu, pasărea veni spre el și-l mîngiie cu ciocul. A doua zi, Petrușca o duse iarăși pe lac, dar spre seară, cînd se întoarse acasă, o găsi din nou între giște. Și între păsările de casă își petrecu lebăda toată vara. E drept, uneori, lebăda pleca pe la suratele sale, dar cum se așeza seara, se înapoia printre celelalte orătănii din curte.

Lebede erau multe prin părțile locului. Pescarii le cunoșteau obiceiurile și le ocroteau. Dar lebăda lui Petrușca făcuse ilvă în sat. O cunoșteau toți, iar cînd o vedeau plutind pe deasupra caselor știa că vine la casa unde găsise atîta bunătațe. Celelalte orătănii din curte nu se supărau cînd lebăda se amesteca printre ele. De multe ori, spre hazul vecinilor, bobocii de giște domestice încurcau mamele luindu-se după lebăda care-i ducea la locuri mai bune, în smîrcurile din apropiere. Cu curcanii, lebăda nu se prea avea bine. Aceștia, cînd o vedeau, se foliau și îi săreau în spate. Dar numai atît. Lebăda, puternică zbura cu curcanii în spate și aceștia, speriați, o lăsară după un timp în plata domnului.

Pe Petrușca nu-l plictiseau înșistențele prietenei sale, cu toate că prietenii și colegii de școală îl luau în batjocură cînd îl vedeau mergînd cu ea pe ulițele satului. Locul preferat al băiatului în orele libere erau dunele de nisip înalte, de lângă sat. Privite din virful acestor dune, casele

înșirate de-o parte și de alta a ulițelor strîmte păreau mici cubulețe de joacă. Despre ele geografii și istoricii noștri spun că acum multe mil de ani erau plăjile de pe marginea Mării Sarmate. De aceea au fost declarate monumente ale naturii.

O plimbare neatentă pe dunele de nisip, pe care mișună diferite reptile, un pas greșit și una din cele mai periculoase vipere care trăiesc în țara noastră — vipera cu corn sau Ursini — îți implintă veninul care în câteva ore te poate ucide. Dar Petrușca nu se teme de ele. Le cunoștea și știa cum să se ferească de mușcătura lor veninoasă. De pe dunele de nisip stringea scoici, melci, pietre mari și mici, care de-a lungul veacurilor, datorită eroziunilor, au luat forme foarte ciuzane.

Într-una din aceste plimbări, pe frumosele și interesante dune, Petrușca era urmat, ca de obicei, de lebăda lui. Ridicînd o patră mai mare, uitîndu-se atent la conformația ei și văzînd că nu prezintă interes, o aruncă într-un măraciniș. Aci, piatra căzu în capul unei vipere care ședea încolăcită și se încălzea la soare. Enervată, începu să se tirască spre picioarele desculțe ale băiatului. O distanță de câteva palme o mai despărțea de țintă și veninul s-ar fi scurs în câteva clipe în singele copilului. Dar iată că lebăda, simțînd parca primejdia, izbi vipera cu pliscul și o azvirli departe, ferind astfel băiatul de moarte.

O întîmplare, sau o minune din multe care se petrec pe teritoriul sălbatic al Deltei. Poate așa a înțeles pasărea să răsplătească bunătațea băiatului...

A venit toamna. Frunzele arămii se desprindeau de pe crengi, pluteau în aer și cădeau la pămînt făcînd un străt moale și gros. Păsările Deltei se pregăteau de plecare. Unele mai devreme, altele mai tîrziu. Lebădele își strîngeau fustele și, fluturîndu-le în vîntul toamnic, plecau în stoluri.

În Delta Dunării, iernile sînt aspre și lungi. Petrușca l-a dus dorul prietenei lui. Adesea se întreba. Va mai reveni, oare? Și iată că primăvara, într-o zi cu soare strălucitor, cînd păsările își căutau sau își construiau alte cuiburi, în dudul din ograda lui cobori lebăda mută. Îl căută din ochi și văzîndu-l bătînd aripi de bucurie.

TEODOR ȘTEFĂNESCU

DUILIU ZAMFIRESCU

1858 — 1922

La 30 octombrie s-au împlinit 110 ani de la nașterea scriitorului. Fiu de funcționar și arendaș — tatăl său lua în arendă moșii din ținuturile Rîmnîcu-Vilcea și Brăila — Duiliu Zamfirescu își petrece copilăria la Focșani apoi învață în Capetere; el se înscrie în 1876 la Facultatea de drept. Cariera sa literară are o evoluție constantă, lipsită de obstacole și mari frămîntări. Debută la *Literatură*, revista condusă de Macedonski, cu poemul *Levante și Kalavryta*, apoi din 1884 publică la *Convorbiri literare*.

În același timp începe *Conversațiunile*, fiind numit, în 1888, secretar de legație la Roma, Atena și Bruxelles. După 1906, ocupă funcția de secretar general în Ministerul de Externe. În 1909 devine membru al Academiei Române.

Om de cultură, cu lecturi întinse din autori români și străini, Duiliu Zamfirescu se manifestă în activitatea de diplomat și în cea de scriitor ca un spirit conservator, clasic, cu sporadic manifestări romantice, mai ales în domeniul literar.

Duiliu Zamfirescu este autor al unor volume de poezii și nuvele (*Fără titlu, Novele, Alte orizonturi, Imnuri păgîne*), în care se manifestă cu ecouri din Musset, Lamartine, Theophile Gautier, dar structura sa spirituală îl împinge către accente echilibrate, calme, care-l aduc aproape de clasicul Alexandri. Versurile luminoase, cu o notă de umor, sau de inspirație folclorică din povara, de zăvăluie un spirit simplu, sănătos, plecat spre aspectele optimiste ale vieții, elemente care ne fac să ne gîndim la Coșbuc. Nuvelele îl prevestesc pe romancier, ele atestă capacitate de analiză a unor situații sociale și psihologice, înzestrări certe de a conduce dialogul și firul acestor. Certabile sînt *Conu Alacu Zăgănescu, Locotenentul Sterie, Subprefectul*.

Însă Duiliu Zamfirescu a rămas în literatura română mai ales datorită romanelor. Reunite într-un ciclu, ciclul Comăneșteni'or, cele cinci romane au fost menite de autor să înfățișeze ascendența și descendența unei familii de boieri. Primele două, cele mai izbutite, *Viața la țară și Tânase Scatiu*, zugrăvesc tabloul vieții satului românesc de la sfîrșitul veacului trecut. Tributar unor concepții conservatoare, Duiliu Zamfirescu așază față în față două pături sociale, plasînd de partea boierimii calitățile iar de partea parvenților, a noilor îmbogățiți, trăsăturile negative. Astfel se înfruntă, în cele două romane, familia lui Dinu Murguleț, boier de viță și Tânase Scatiu, arendașul lacom, rudimentar și crud. Dinu Murguleț este exponentul vechii boierimi patriarhale, care este doborâtă de forța nouă, lipsită de scrupule a arendașimii ambițioase și rapace. În afara conflictului social, romanul prezintă și situații de mare delicatețe sufletească, dragostea dintre Sașa și Matei ca și idila dintre Tincuța și Mihai, în descrierea cărora scriitorul dovedește multă finețe și autentic lirism.

Cu toate că și poezia și nuvela lui Duiliu Zamfirescu reprezintă unele reușite artistice, el rămîne în peisajul literaturii noastre mai ales ca romancier, *Viața la țară și Tânase Scatiu* îndreptățindu-i locul printre scriitorii noștri de frunte, alături de Filimon, Slavici, Delavrancea.

MARILENA MUNTEANU

La cherhana

Foto: V. BIRCA

ALBINA COPILILOR

PÎRIUL ȘI LACUL

— Aproape-s cît oceanu-a zis un lac,
Ce-și întindea oglinda pînă-n zăve.
M-alint în vînt și mă răsfaț la soare,
Iar în amurg în aur mă prefac.

Dar tu ce rosturi ai pe lume oare?
L-a întrebat pe un pîriu buiac,
Ce-și aduna puterile din veac,
S-aducă apă-n lacu-acela mare.

Grăi atunci pîriul cel zglobiu,
Cu apele curate de-argint lui
— Eu am un rost,

De nu era doar stropul meu de apă,
Care din vremi uitate te adapă,
Tu, lac fudul, nici baltă n-ai fi fost.

I. TERBESCU

GLUME

— Costică, în dulap erau trei prăjituri și acum nu-i decît una. Ce s-a întîmplat?

— Era întuneric, mamă, și n-am văzut-o și pe a treia.

★

În timpul lecției, profesoara se aplecă asupra lui Ionel:

— Ce desenezi tu aici?

— Un cățel, tovarășă profesoară.

— Bine, dar unde și-a ascuns coada cățelului tău?

— Ca află încă în călimară, tovarășă profesoară.

★

— Tovarășe profesor, poți fi pedepsit pentru o faptă pe care n-ai făcut-o?

— Nu, băiete, nici într-un caz.

— Bine, tovarășe profesor, nu mi-am făcut lecția pentru astăzi.

CELE MAI FRUMOASE LEGENDE

După cum am mai anunțat în numerele noastre anterioare, revista „Albina” și-a propus să organizeze un concurs în legătură cu cele mai frumoase legende. Rugăm pe toți elevii și pionierii, pe toți învățătorii și profesorii de la sate, să ne trimită astfel de legende din satele lor. Cele mai frumoase legende vor primi premii și mențiuni.

Așteptăm răspunsurile dumneavoastră, dragi prieteni!

CRONOMETRE VII

Activitatea organismelor vii nu este constantă sau susținută, ci ea are loc periodic, în mod ritmic, la intervale de timp aproape regulate, ca o urmare a nevoii viețuitoarelor de a se adapta la însăși alternanța zilelor și a nopților, a anotimpurilor. Astfel, ele au ajuns să-și regleze desfășurarea proceselor vitale în raport cu o serie de repere astronomice. Asemenea ritmuri vitale sau bioritmuri sînt: înflorirea plantelor, ritmul cardiac și respirator, migrația unor specii de animale, reproducerea lor etc. Aceste bioritmuri autonome se transmit din generație în generație și se pot socoti, pe drept cuvînt, cca-suri vii, biologice. În această privință alternanța zi-noapte sau fotoperiodismul *) de 24 de ore reprezintă un reper fundamental.

Din această perspectivă, ideea poetică, conform căreia florile „se trezesc” dimineața și „dorm” după-amiază, exprimă într-un mod poetic și realitate. Astfel, ceasul zilnic al florilor are înscris pe cadranul său ritmul de deschidere și de închidere a acestor podoabe multicolore cu o periodicitate și o regularitate uimitoare.

La plante procesul de asimilație — luarea și prelucrarea hranei din mediu — are o periodicitate de zi-noapte; în schimb, la animalele superioare ritmul alimentației depinde de senzația periodică de foame și sete, care la rîndul ei este determinată de necesitățile metabolice generale ale organismului (de clădire sau de descompunere a substanțelor specifice). Acestea din urmă trebuie deci sincronizate cu prezența și accesibilitatea hranei din mediu.

Producerea periodică a nectarului de către florile melifere imprimă un anumit ritm de alimentare și insectelor polenizatoare, „înzestrîndu-le” astfel cu un admirabil simț al timpului și explică întîmplarea fericită care le conduce să viziteze planta în cel mai potrivit moment. În felul acesta, cronometrul natural împiedică o polenizare prematură sau întîrziată.

În afara bioritmului alimentar există și alte posibilități mai complicate de întrebuintare a ceasurilor biologice de către animale, cum ar fi orientarea lor în spațiu după repere cerești, atît în deplasările zilnice, cît și în decursul migrațiilor de lungă durată și distanță. Exactitatea surprinzătoare a drumurilor se datorește și capacității de cronometrare precisă a timpului, dirijîndu-și astfel deplasarea în raport cu orele zilei și ale nopții. S-a verificat prin numeroase experiențe că animalele diurne se orientează după Soare Realizîndu-se un reper solar artificial — cu o poziție diferită de a Soarelui — cu ajutorul unui sistem de oglinzi, s-a constatat că insectele sau păsările, de pildă, își deviază ruta cu un unghi egal celui creat în mod artificial. Noaptea, în schimb, viețuitoarele se ghidază după Lună și poziția diferitelor constelații. Arătînd păsărilor nocturne, închise în colivie în timpul impulsului migrator, un cer artificial, denumit planetariu, în care se aprind pe rînd becuri corespunzătoare diferitelor constelații — s-a observat că ele își schimbă mereu poziția conform cerului artificial. liniștindu-se abia atunci cînd li se arată „cerul” locului de destinație. Precizia calendarului lor intern se manifestă și în data fixă a plecării sau a sosirii lor dintr-o parte în alta: ciocănitarea din regiunea Moscovei sosește întotdeauna la 17 mai și pleacă la 11 august, indiferent de condițiile climatice, pe cînd rîndunelele din California se întorc în fiecare an din America de Sud la 19 martie — zi care marchează acolo începutul primăverii.

Observațiile arată că și reproducerea animalelor se supune unui ritm zilnic sau sezonier, dependent de fotoperiodism, aproape pe toată scara viețuitoarelor. Aplicînd, de pildă, un regim de lumină, diferit de cel obișnuit, în stadiile larvare de dezvoltare a insectelor, se obțin modificări

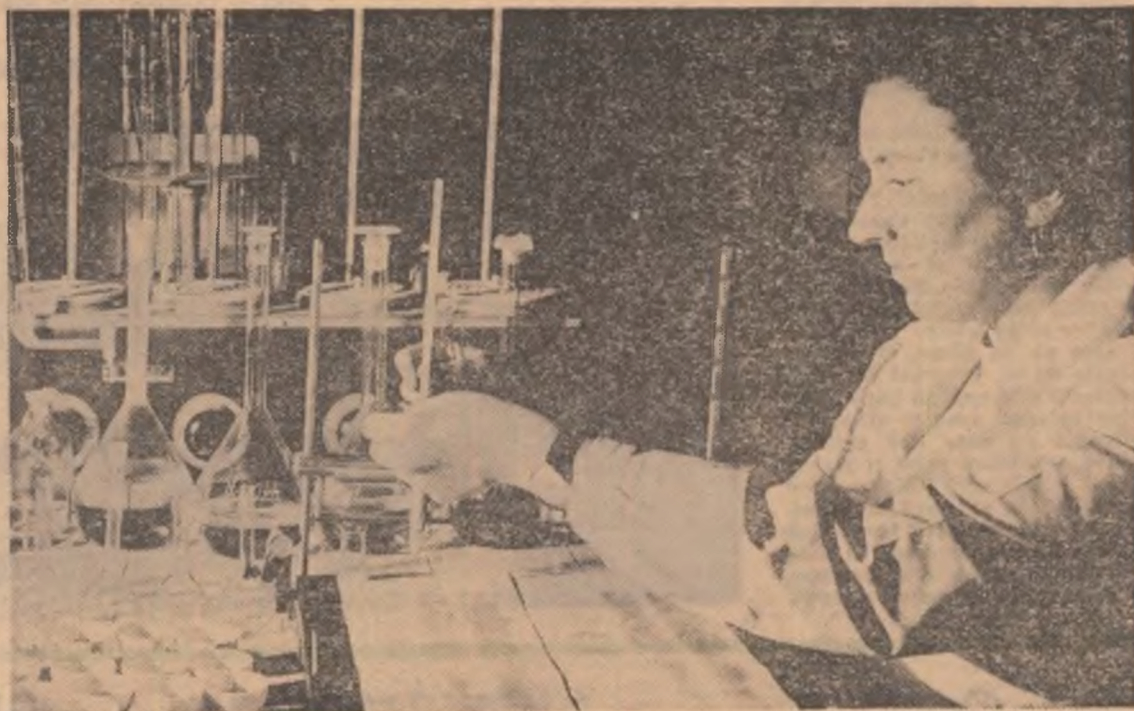
* Fotoperiodism = fenomen caracteristic plantelor care constă în reacția specifică a acestora față de lungimea zilei sau a nopții.

profunde ale metamorfozei lor. Lungirea artificială a perioadei luminoase în timpul toamnei și iernii provoacă activarea glandelor sexuale și apariția tuturor manifestărilor legate de perioada de reproducere a păsărilor. Suplimentarea luminii, iarna, determină, de asemenea, modificări semnificative în ritmul de reproducere de la diferite specii de mamifere. Se poate accelera în felul acesta însăși gestația.

La fel cu celelalte viețuitoare, și omul este supus în timp aceluși bioritmuri, cu toate că el apreciază timpul în mod conștient și își sincronizează procesele biologice în raport cu mediul social. Diferențele funcțiunii ale organismului uman prezintă în decursul a 24 de ore variații aproape constante: temperatura corporală, tensiunea și pulsul arterial, respirația, consumul de oxigen, compoziția singelui, activitatea glandelor cu secreție internă ș.a.m.d. În această ordine de idei putem aminti că și aici bioritmul veghe-somn se desfășoară pe baza etalonului de 24 de ore. Acest bioritm este atît de înrădăcinat încît chiar în condiții de totală izolare — într-o încăpere lipsită complet de lumină naturală, care ar reflecta trecerea timpului, capacitatea de a măsura timpul se păstrează vreme îndelungată, cu toate că orice posibilitate de a afla „timpul obiectiv”, din afară, este exclusă. Acest lucru l-a demonstrat și speologul francez Michel Siffre, care s-a retras timp de 63 de zile (16 iulie-17 septembrie 1962) în peștera Scarasson. Cu toate că el a inversat uneori perioadele de veghe și somn, dormind ziua și fiind treaz noaptea, totuși însumarea unei perioade de activitate și de repaus a dat în mod constant o durată de 24 de ore.

Cronometrele vii, exprimate în bioritmuri, constituie unul din mecanismele principale prin care se traduce în fapt principiul biologic general al economiei de energie.

**MARIA-VALERIA
BUDUȘAN**
biolog

În Secția de microbiologie a Institutului de cercetări pentru cereale și plante tehnice Fundulea

Actualitatea științifică

TAUREMIZINUL

Plantele medicinale sînt cunoscute încă din antichitate, multe din ele fiind folosite, cu bune rezultate, în vindecarea unor boli. Tehnica modernă a pus la dispoziția omului de știință mijloace noi cu ajutorul cărora din aceste plante se fabrică astăzi numeroase medicamente valoroase.

Un astfel de medicament este și tauremizînul, preparat de cercetători de la Institutul unional de cercetări științifice în domeniul plantelor medicinale și aromate din Uniunea Sovietică. Acest medicament, extras din pelin, dă bune rezultate în tratamentul unor boli grave de inimă.

INLOCUITOR DE AER

Putem trăi fără să respirăm? Iată o întrebare la care oricine, pe baza propriei sale experiențe, va răspunde negativ.

Au devenit din ce în ce mai frecvente grefele de inimă. La 19 octombrie a.c. se efectua deja cea de-a 61-a grefă. Cel mai mare număr de operații a fost efectuat de profesorul Denton Cooley, celebrul chirurg de la spitalul episcopal din Saint Luc, din Houston (S.U.A.). În ultimii zece ani, el a efectuat peste 4000 de operații pe inimă deschisă, din care aproximativ 1000 pe nou născuți, avînd grave malformații congenitale.

Profesorul are deja la activul său 11 grefe de inimă, dintre care șapte beneficiari sînt în viață, unii dintre ei părăsind deja spitalul. Este adevărat că ultima operație a avut un sfîrșit fatal: un copil în vîrstă de doi ani a murit la scurt timp după ce primise inima unui nou născut.

În ce privește chirurgia de la Capetown, profesorul Bernard, primul care a realizat o grefă pe inimă, cel de-al doilea pacient al său, dentistul Blaiberg, este și el în viață. Recent, profesorul Bernard a efectuat alte două grefe: unei rhodesiene de șase luni, Tracy Yoko (copilul a sucombat) și unui italian, Fabio de Kabris, de 14 ani.

Între timp au fost efectuate grefe pe inimă și în alte țări: Franța, Anglia, Canada, Spania, Venezuela, India, Japonia. Totuși, majoritatea pacienților nu au supraviețuit.

Și în alte țări, chirurgii sînt dispuși să abordeze aceste operații, dar legea impune o asemenea procedură și, în special un interval de timp atît de lung pentru constatarea juridică a decesului, încît inima defunctului nu mai poate fi grefată. Din lipsa unui amendament adus

PREȚUL UNEI INIMI NOI

legii, în țări ca Italia, operația rămîne ilegală.

Grefele pe inimă au impulsivat dezvoltarea tehnicilor chirurgicale. Sala de operații a profesorului Barnard aduce mai mult cu un laborator, fiind înțesată de aparate și tablouri de comandă.

În Japonia, un grup de savanți a pus la punct o cameră minusculă capabilă să efectueze fotografii foarte clare ale inimii bolnave. Ea este introdusă într-un balon miniatural gonflabil, care se adaptează la o canulă din fibre de sticlă, lungă de aproape un metru și cu un diametru de 3-4 mm. În exteriorul canulei se află o sursă puternică de lumină. Aceasta, împreună cu balonul sînt introduse direct în auriculă drept sau sting al inimii, prin vena gîtului sau prin artera coapsei. (Trebuie spus că balonul are dimensiuni atît de reduse, încît nu incomodează deloc circulația sanguină). O dată canula așezată la locul respectiv, balonul este umflat cu ajutorul unei soluții saline, după care urmează fotografierea. Pe primele fotografii experimentale s-au putut distinge foarte clar simptomele afecțiunilor inimii.

Primele grefe erau, bineînțeles, experiențe

științifice, și nici un chirurg nu a cerut onorarii. Dar acum, aceste operații au devenit mai frecvente și în țările occidentale se ridică întrebarea dacă, așa cum se speră, ele vor deveni obișnuite? Operația prin ea însăși este foarte complexă și spitalizarea impune cheltuieli foarte mari.

Profesorul Barnard, de exemplu, a calculat că spitalizarea doctorului Blaiberg, la spitalul Groote Schuur a costat 34 000 dolari.

La 6 ianuarie 1968, la clinica Universității Stanford din S.U.A., a fost efectuată prima operație pe inimă, operație condusă de profesorul Norman Shumway. Pacientul a sucombat la 21 ianuarie. Totuși, clinica a prezentat casieriei spitalului următoarea notă: experiențele de laborator — 7 000 dolari, radiografii — 643 dolari, 288 doze de plasmă sanguină — 7 200 dolari, transfuzii sanguine — 3 250 dolari, medicamente și materiale chirurgicale — 4 000 dolari, 16 zile spitalizare a cite 151 dolari ziua — 2 416, sala de operații — 990 dolari.

În Anglia, fiecare zi de spital pentru Frederick West, decedat la scurt timp după ce i-a fost efectuată grefa, a costat aproximativ 1 200 dolari.

Doi biochimisti australieni și-au propus însă — și în parte au reușit — să demonstreze că putem trăi, totuși, fără să respirăm. Pentru aceasta este nevoie doar să ne hrănim cu alimente bogate în oxigen.

Voluntarii, pe care s-a experimentat procedeul, au petrecut 45 de zile fără să respire, avînd nasul și gura astupate cu o peliculă specială. De două ori pe zi, gura lor a fost eliberată și se hrăneau cu alimente amestecate cu un produs bogat în oxigen.

Această descoperire deschide largi perspective într-o serie de domenii de activitate a omului.

ELECTROMOBILUL

Doi ingineri francezi — frații Georges și Charles Glasser — au realizat un automobil electric care pornește și circulă fără să facă zgomot și fără să elimine gaze toxice. Se preconizează că pînă la finele anului 1970, acest automobil electric francez să apară pe drumurile publice europene.

În felul acesta, Franța se angajează, alături de Anglia și S.U.A., în competiția mondială a electromobilelor.

VOLGA MUNCITOARE

Cronica evenimentelor internaționale

Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, de la a cărei împlinire se împlinesc, la 7 noiembrie, 51 de ani, a deschis o eră nouă în istoria omenirii. Ea a determinat prefaceri a dinți în toate domeniile de activitate ale popoarelor din Uniunea Sovietică, aducând la o viață nouă, înfloritoare, multădată în urmă. Printre acestea se numără și regiunea Volgăi.

Volga, cel mai mare fluviu din Europa, Volga, fluviu slăvit în cintece, Volga, care străbate ca un șarpe imens de la nord spre sud ținuturile europene ale U.R.S.S., pune în mișcare industriei întregi.

Datorită sistemelor de ecluze care leagă Volga de Don și de Marea Baltică, ea este artera navigabilă prin intermediul căreia Moscova a devenit port la 5 mări, iar nave de mare tonaj circulă din Marea Caspică și din Marea Neagră pînă în Marea Baltică, scurtînd cu mult calea navigabilă în jurul Europei.

Turbinele centralelor hidroelectrice construite pe Volga furnizează aproximativ 30 miliarde kWh de energie electrică pe an, constituind unul din principalii furnizori pentru sistemul energetic al părții europene a U.R.S.S., pentru industria Moscovei, pentru schelele petrolifere din Bașkiria, pentru lanțul de combinate

chimice de pe malurile sale. Energia electrică furnizată de centralele de pe Volga este de 6-7 ori mai ieftină decît ea a centralelor termice. De aceea, în apropierea orașului Ceboksari fluviul va fi oprit de un nou baraj, al celui de-a 8-a centrale hidroelectrice de pe Volga, cu o putere instalată de 1,4 milioane kW. După realizarea acestor centrale, întregul fluviu se va transforma, de fapt, într-o salbă de lacuri artificiale, unele cu lungime de sute de kilometri, adevărate mări, cu o deosebită influență asupra climei, uriașe rezervoare de apă pentru sistemele de irigații construite pe secetosul mal stîng al Volgăi.

În bazinul fluviului Volga, incluzînd regiunea Moscovei, locuiesc circa 100 milioane de oameni. Industria acestei regiuni este deosebit de complexă și cuprinde aproape toate ramurile, începînd cu construcțiile navale, de tractoare, de automobile și pînă la cea petrolieră și chimică.

De curînd, orașul Togliatti, de pe Volga, s-a îmbogățit cu un nou șantier al unei fabrici de automobile, care va produce în etapa finală 660 de mii de autoturisme și care se construiește în colaborare cu întreprinderile „Fiat” din Italia. Pentru construirea ei au fost prevăzute numai 1000 de zile. Pentru a se face față acestui termen, pe șantier lucrează 40 de mii de constructori be-

toniști, buldozeriști, șoferi, timplari, ingineri, tehnicieni.

Construcția fabricii de automobile este însoțită de construcția de locuințe pentru viitorii 55000 de salariați ai acesteia. Orașul automobilistilor va avea în majoritate blocuri de locuit de 16 etaje, în mijlocul cărora se va înălța clădirea administrativă a întreprinderii, cu 23 etaje.

La extremitatea sa sudică, Volga mai are de îndeplinit o misiune importantă, aceea de a suplini deficitul balanței hidrologice a Mării Caspice. Pentru aceasta a fost elaborat planul de întoarcere spre Volga a fluviilor nordice Peciora și Vicegala care vor furniza suplimentar fluviului, și implicit mării, 40 km³ de apă pe an. Această viază construcție va ridica nivelul fluviului și al mărilor sale artificiale, făcînd posibilă aproape dublarea producției centralelor hidroelectrice.

Într-un viitor nu prea îndepărtat, ne putem imagina o croazieră cu o navă maritimă, care va pleca din portul Leningrad și, parcurgînd cele 8 mări artificiale ale Volgăi, va trece prin Don în Marea de Azov și apoi în Marea Neagră, înfățișînd turiștilor frumuseți naturale de neasemuit și întregul lanț de uriașe întreprinderi industriale care formează Volga muncitoare.

Trei probleme mai importante au stat, săptămîna trecută, în centrul atenției opiniei publice mondiale: încetarea bombardamentelor asupra teritoriului R. D. Vietnam, alegerile din S.U.A. și evenimentele din Orientul Apropiat.

Un prim pas spre pace în Vietnam

Timpe de patru zile, forțele progresiste și iubitoare de pace din lumea întreagă au cerut cu stăruință încetarea tuturor bombardamentelor aeriene, terestre și navale asupra teritoriului R. D. Vietnam. Și, iată că, președintele S.U.A. a luat, în fine, hotărîrea de a satisface această dorință legitimă a opiniei publice mondiale. Bombardamentele de orice fel asupra teritoriului R. D. Vietnam au încetat. Actul acesta constituie un fapt pozitiv în viața politică internațională. El este, în același timp, un prim pas spre soluționarea pașnică a problemei vietnameze. Faptul că președintele Johnson a fost nevoit să ia hotărîrea de încetare a bombardamentelor confirmă încă o dată, cu tărie, adevărul istoric că nu poate fi îngenunchiat un popor care-și apără ființa națională, suveranitatea și independența și, care luptă pentru patriei sale.

Încetarea bombardamentelor asupra teritoriului R. D. Vietnam deschide perspective mai bune desfășurării convorbirilor de la Paris dintre reprezentanții guvernului R. D. Vietnam și cei ai guvernului S.U.A. La aceste convorbiri participă, de acum, și reprezentanții Frontului Național de Eliberare din Vietnamul de Sud și au fost invitați să ia parte și reprezentanții ai guvernului de la Saigon.

Ce va urma, ne va arăta viitorul. Rămîne însă de necontestat faptul

că situația din Vietnam nu poate fi soluționată pe calea armelor și că prezența trupelor americane în Vietnamul de Sud constituie o gravă încălcare a dreptului poporului vietnamez, a normelor relațiilor internaționale. De aceea, pentru a se lichida definitiv pericolul de război existent în Asia de Sud-Est e necesar ca trupele americane și cele ale altor țări angajate aici alături de S.U.A. să fie retrase, fără întîrziere, din Vietnamul de Sud și să se lase poporului vietnamez posibilitatea de a-și rezolva singur problemele interne, potrivit intereselor sale vitale.

Evenimentele din Orientul Apropiat

Ultimele zile au fost mai agitate, ca de obicei, în Orientul Apropiat. În zona Canalului de Suez au avut loc mai multe ciocniri între forțele armate izraeliene și cele egiptene. La Aman, capitala Iordaniei, s-au produs ciocniri între forțele de securitate guvernamentale și membri ai organizației de rezistență palestiniene denumită „Falangele Victoriei”. Aceasta ne arată pericolul pe care îl prezintă pentru pacea lumii situația nerezolvată încă din Orientul Apropiat, situație existentă de mai multă vreme și care s-a înrăutățit în urma evenimentelor din iunie anul trecut.

Eforturi pentru soluționarea acestei situații se fac pe diferite planuri și, prelungirea cu încă o lună a misiunii de pace a lui Gunnar Jarring, reprezentantul secretarului general al O.N.U., pare să indice că lucrurile ar putea evolua spre o soluționare acceptabilă, astfel încît pacea să fie instaurată și în această parte a lumii.

S. LAZAR

STATE PITICE:

SAN MARINO

În Peninsula Italică, la țărmlul Mării Adriatice, se află unul din cele mai mici state din Europa — San Marino. Potrivit unei legende străvechi, temelile acestui stat au fost puse în anul 301 al erei noastre de către pietrarul italian Marino.

În anul 1263, San Marino devine republică dependentă de ducii din Urbino. Mai tîrziu, prin secolul al XVII-lea, cînd posesiunile acestor duci au fost incluse în statul papal, Republica San Marino redevine iarăși independentă.

Republica are o suprafață de 61 km.p. și o populație de 17000 de locuitori, dintre care aproximativ 2000 trăiesc în orașul San Marino — capitala țării cu același nume. Limba de stat este italiana.

Economia țării se bazează pe agricultură, cultivîndu-se mai ales grîu, porumb, vîșă de vie, pomi fructiferi. Industria e slab dezvoltată. În țară există cîteva exploatare de roci de construcție, o industrie textilă și alimentară. Se produc, de asemenea, obiecte de artizanat din sticlă, metal, mar-

moră etc. San Marino exportă vinuri, piei, ceramică, piatră de construcție, țesături. Venituri importante se realizează din turism și din emisiunea de mărci poștale.

Republica San Marino este condusă de Marele Consiliu General compus din 60 de persoane alese pe timp de 6 ani. Marele Consiliu General alege, pe timp de 6 luni, doi căpitani-regenți, care sînt șefii statului și ai guvernului.

Între anii 1945—1957, republica a fost condusă de un guvern de coaliție format din comuniști și socialiști, guvern care a înfăptuit o serie de reforme progresiste. În 1957, în urma unei lovitură de stat puterea a fost preluată de un guvern format din creștini-democrați, social-democrați și dopiaști-independentenți. Noul regim a adoptat o lege electorală potrivit căreia în San Marino există acum mai mulți alegători decît populație, pentru că au dreptul de vot și cetățenii care nu locuiesc, de fapt, în țară. Cei care trăiesc în Italia, de pildă, vin la San Marino în ziua alegerilor, votează și apoi se întorc la domiciliul lor.

Insulă pe teritoriul Italiei — fiind înconjurată de teritoriul acestei țări — San Marino, deși independentă de drept, este de fapt, încă din 1862 un protectorat italian.

Vedere din Varșovia

O măsură necesară de prevedere: ASIGURAREA LA ADAS (XIV)

Dintre numeroasele forme de asigurare practicate de ADAS, una este deosebit de apreciată de locuitorii satelor. Ne referim la... ASIGURAREA FACULTATIVĂ A ANIMALELOR.

Aceasta completează grija manifestată de fiecare gospodărie pentru animalele sale.

Se pot asigura: BOVINELE (boii, taurii, vacile, bivoli și bivolițele) în vîrstă de la 6 luni; CABALINELE (caii, armăsarii și ielepele) în vîrstă de la un an pînă la 15 ani; PORCINELE (porcii, vierii și scroafele) în vîrstă de la 6 luni; OVINELE ȘI

CAPRINELE (oile, caprele și țapii) în vîrstă de la un an.

În cazurile de pierdere a animalelor, ca urmare de boală, epizotiiilor și accidentelor ADAS plătește despăgubiri.

În cele ce urmează indicăm cîteva din accidentele care pot provoca pierderea animalelor, cazuri în care Administrația Asigurărilor de Stat acordă despăgubiri: focul, explozia, trăsnetul, acțiunea curentului electric, cutremurul de pămînt, surparea de teren, inundația, furtuna, uraganul, grindina, atacul fiarelor sălbatice sau a altor animale, mușcătura șerpilor, înțepătura insectelor

veninoase, otrăvirea subită cu ierburi sau substanțe toxice, distocia (fătarea grea), umflarea (meteorizarea acută) din cauza furajelor, insoțită, leziunile interne provocate de înghițirea de obiecte, înecul, castrarea făcută de organele veterinarilor etc. Dacă animalele au fost sacrificate pe baza dispoziției organelor competente, în legătură cu aplicarea măsurilor de prevenție și combatere a epizotiiilor, în urma unei boli incurabile care exclude posibilitatea utilizării pe mai departe a animalelor, în cazul cînd animalul a suferit un accident, sau în urma unei boli care-l amenință cu moartea sigură,

în cazul cînd animalele au fost scoase din gospodărie pentru combaterea morvei și a anemiei infecțioase, se acordă, de asemenea, despăgubirile cuvenite.

Asigurările de animale se încheie pe timp de un an. Ele pot fi înscrise încheiate și pe un termen mai scurt, dar nu pe mai puțin de 6 luni.

Prinde de asigurare se stabilesc, înainte-se seama de valoarea reală a animalelor și de durata asigurării. Astfel, pentru o vacă de rasă în vîrstă de la 2 la 10 ani inclusiv, asigurată la suma de 2000 de lei, prima de asigurare ce se plătește pe 6 luni este de numai 90 de lei.

JUNGHIU DINTRE COASTE

O dată cu răcirea vremii, ne pomnim, uneori, cu o durere între coaste, durere asemănătoare unei înțepături de cuțit, care ne supără când tragem aer în piept. Este nevralgia intercostală sau junghiul dintre coaste, care apare de obicei după o expunere mai îndelungată la frig, umezeală sau curenți de aer, sau cu ocazia trecerii bruște de la cald la rece și invers, mai ales când se folosește și o îmbrăcăminte necorespunzătoare. De multe ori, contactul direct al spatelui încălzit cu un perete rece sau consumarea imediat a apei după o muncă fizică de mai multe ore, fac să apară durerea intercostală.

Junghiul dintre coaste apare brusc la nivelul unuia sau mai multe spații dintre coastele vecine și este și mai dureros cu ocazia fiecărei respirații cit și a tusei și a diverselor mișcări ale corpului. Bolnavul se ferește de mișcări, stă cit mai țepăn și are o respirație

scurtă de teama durerii. Chiar și mișcările de îmbrăcare și dezbrăcare îi provoacă dureri. Apariția unei astfel de dureri îl sperie și-l țintuiește la pat mai ales că existența junghiului pe partea stângă a coșului pieptului îl face să se gîndească cu groază la o boală de inimă.

Dar nu poate fi vorba de o îmbolnăvire a inimii și nici a plămînilor (pleurezie, pneumonie, tuberculoză), deoarece în aceste cazuri temperatura ridicată, tusea seacă și continuă, existența unor microbi în salivă, prezența anumitor imagini la raze și multe alte semne, pe care numai medicul le cunoaște, le descoperă și le apreciază, lămuresc situația.

Tratamentul nevralgiei intercostale este simplu de aplicat. Astfel, în formele mai ușoare, durerea cedează cu câteva antinevralgice (3-4 pe zi timp de 2-3 zile). În formele mai grele (rezistente la tratament) se folosește căldura locală (cărămidă încălzită, sticla cu apă caldă, eventual perna electrică puse pe zona dureroasă), piramidon (4 tablete pe zi timp de 2-3 zile) vitamina B1 și B6 (3-4 tablete pe zi) și antidoren (1-3 fiole pe zi, tot timp de 2-3 zile, care dau bune rezultate.

Dr. GH. M. GHEORGHE

CURIOZITĂȚI

● 160 de ani. Într-o mică localitate din apropierea orașului algerian Constantine trăiește un cetățean în vîrstă de 160 de ani. El a avut 9 copii, dintre care cinci mai sînt încă în viață.

De ani de zile, Messaud bon Messaud — căci așa-l cheamă pe bătrînul nostru — se hrănește doar cu lapte și lipii din făină de ovăz. În toată lunga lui viață el nu a apelat încă la ajutorul medicului.

● Excepții. În majoritatea țărilor de pe glob, femeile trăiesc mai mult decît bărbații. Aceasta se întîmplă chiar și în Gabon (Africa) unde femeile, deși trăiesc în medie doar pînă la vîrstă de 31 de ani, întrec însă în longevitate pe bărbații care ajung numai la 25 ani.

Există însă și câteva țări, printre care India, Iordania, Ceylon, Cambodgia, unde bărbații trăiesc mai mult decît femeile. O curiozitate! Dar una plăcută, desigur, pentru bărbați.

● Pinguinul Volba. În grădina zoologică din Londra trăiește de mai multă vreme pinguinul cu numele de mai sus, originar din Antarctica. Acesta se plectisește. Mai bine zis se plectisea, pentru că de curînd și-a găsit o ocupație. Cățelușă Kim a născut 7 pui. La vederea lor, s-au trezit în Volba sentimente paterne. Cînd Kim pleacă de lîngă cățeluși, Volba îi încălzește sub aripa sa. Nu-l deranjează cituși de pușin că „puii” adoptivi nu seamănă cu el ci au labe în loc de aripi.

● Propriul său bunic. Fiul olandezului Iacob van Nissen are o situație cu totul neobișnuită. Iată ce s-a întîmplat. Iacob van Nissen, ajuns la o vîrstă înaintată, s-a căsătorit cu o fată de 18 ani. Fiul, fără să stea mult pe gînduri, s-a căsătorit, la rîndu-i cu mama fetei, care nu are decît 40 de ani. În felul acesta, tînărul olandez Nissen a devenit propriul său bunic.

● Dar din cer. Un țărăn din Schleswig-Holstein (R.F. a Germaniei) s-a pomnit cu o sticlă de coniac franțuzesc din cel mai fin care i-a căzut la picioare drept din... cer. Autoritățile, anunțate de acest caz, au descoperit în apropiere și alte obiecte (o pereche de pantofi frumoși, un flacon cu medicamente) dar nu au putut dezlega misterul.

Enigma a fost lămurită abia cînd Compania aeriană scandinavă a anunțat că din cauza unei defecțiuni, valiza unui călător s-a deschis și din avion au căzut cîteva obiecte.

Un fachir la trust

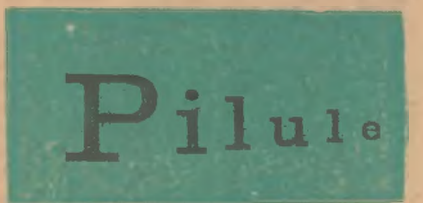
La ferma Colanu (Dimbovița) sînt 48 vaci reformate încă de la începutul anului, dar trustul nu a dat aprobare să fie scoase la îngrășat și apoi sacrificate. Din această cauză — cele 48 de vaci, figurînd în lotul de vaci cu lapte — ferma nu și-a realizat planul de livrare a laptelui. În prima jumătate a anului, deficitul este de 530 hl.

Ne întrebăm de ce se menține această situație cînd sus-amintitele patru vaci, dacă nu ne mai pot hrăni cu lapte, ne pot oferi în schimb delicioase fripturi!

Se știe că în India, vaca este considerată un animal sfînt și sacrificarea ei este interzisă. Se pare că la trust a fost angajat un indian și dacă nu e indian, în orice caz e fachir. Altfel nu se explică de ce vrea să scoată lapte din niște vaci sterpe.

Las-o baltă!

Se face să te-apuci de un lucru și să-l lași baltă? Nu se face! Așa și-a zis și conducerea Cooperativei agricole de producție Rasa (Ialomița) cînd a hotărît unde să amenajeze o orezărie pe 70 de hectare. Și ca să nu lase nici o baltă a ales un teren cu structură necorespunzătoare,

macroporică, care favorizează mari pierderi de apă. Numai că orezul nu știe de zicale, în schimb îi place apă multă.

Tovarăși de la Rasa, cu astfel de amplasamente negospodărești, pe viitor ar fi mai bine s-o lăsați baltă!

Un trifoi cu patru... luni

Gh. Zamfir din Găneasa (Olt) e un om norocos. Într-o zi a plecat cu o căruță și trecînd pe lîngă lucerna C.A.P.-ului a „găsit” 460 de kg. În lucernă, ca om norocos ce era, a găsit și un trifoi. Numai că trifoiul nu era cu patru foi ci cu patru... luni. Cu atît l-a răsplătit tribunalul pe Zamfir pentru „norocul” lui.

Protecția animalelor

La brutăria din Gura Vadului — Prahova, toată vara salariații s-au chinat din cauza muștelor. Era așa o muscărie că de multe ori, cînd frămîntai aluatul, te trezeai că frămînti și o muscă-două în el. De la o vreme s-au acuiat acolo și niște șobolani. Responsabilul Gheorghe Stan s-a bucurat. „Poate că muștele o să se sperie și o să-și ia zborul spre alte unități ale cooperativei de consum”. Numai că rozătoarele nu se hrănesc cu muște și preferă să.. roadă ceva mai consistent. Mai ales că piinea, depozitată direct pe jos, le e mai la îndee... bot.

Acum, de cînd a dat frigul, muștele au început să dispară. Să vedem, oare o să plece și șobolanii? Sau poate ar fi cazul să plece un asemenea responsabil plin de milă față de animale.

O BARZĂ MIOAPĂ

În copilărie am aflat o poveste plină de haz. Mi s-a spus că-i autentică dar eu, cu naivitatea vîrstei, i-am admis numai partea anecdotică.

Cică mai demult, în r-un firg din nordul Moldovei, familia unui om s-a îmbogățit. Îi adusesse barza un băiat (pe vremea aceea mai credeau în acel rol al berzelor). De fericire, omul a băut vreo două zile în șir după care s-a dus la primărie să facă actul de naștere. Funcționarul birocrat (pe vremea aceea mai erau) l-a întrebat de nume, de prenume și printre altele:

— Cînd s-a născut băiatul?
— Omul nostru a stat pușin de s-a gîndit și a răspuns:

— Alaltăieri.

Și chiar așa a scris funcționarul în actul de naștere. Bă-

Foilet n

iatul a crescut mare și pe actul lui de naștere rămăsese scris „născut alaltăieri”.

V-am mai spus că n-am crezut nici o secundă că această poveste ar putea fi reală. Nu-mi puteam imagina că un funcționar plătit să întocmească acte de stat poate fi atît de... distrat. Dar zilele trecute am aflat că un moștenitor al acestui funcționar trăiește în comuna Mavrodin, județul Teleorman, și lucrează la consiliul popular.

Cum lucrează, o să vă povestesc. Cînd lui Damian i-a adus barza un băiat, s-a întîmplat ca bucuria să-i fie umbrită de o groază durere de măsele. Cînd s-a dus la consiliul popular să întocmească actul de naștere al copilului, avea o mutră jalnică. Privindu-l, funcționarul isteț și-a zis că, proaspătul tată, dacă ar fi avut un băiat ar fi fost mai vesel, așa că, fără să mai întrebe, a scris în actul de naștere: „sexul femeiesc”. Nu s-a mirat că pe „fetiță” o cheamă Nicolae, așa că nici pe noi nu ne miră că funcționarul cu pricina are totuși pe umeri un cap. Se pare însă că-i lipsește modul de întrebuintare. Din această cauză, Damian (și au mai fost și alții) a trebuit să facă o serie întreagă de formalități pentru ca în cele din urmă tribunalul să ateste că băiatul nu este fată cum se arată în actul de mai sus, ci băiat cum se arată mai jos.

A. CROITORU

MIRCEA PAVELESCU

PE OCOLITE

La el minciuna cea mai odioasă E denumită „inexactitate”. Diverselor injurii desmățate Le spune „exprimare viguroasă”.

Servilul e-un politicos subtil Escrocul are spirit de-aventură Iar decăzutul care bea și fură Ce-i drept, „e-un element cam dificil”.

El „înțelege” firea omenească, Pe huligani, pe hoți, pe gură-cască, Îi definește vag și delicat;

Dar dacă-l calci vreodată pe picioare Ai devenit subit, un „declasat” Și-un „inamic al clasei muncitoare”.

Știbe de ținut cereale, din Ilișești-Suceava

Știați că...

...cel mai mare vapor din lume este tancul petrolier japonez de 312 mii de tone?

...în corpul omului este o cantitate de fosfor din care s-ar putea confecționa 2 200 bețe chibrituri?

...primele penițe metalice au fost confecționate și folosite de romani?

...personajul cel mai des înțîlnit în literatură este Napoleon, despre care s-au scris peste 10 000 de cărți?

...la peste 100 000 de specii de plante, polenizarea se face cu ajutorul albinelor? Dacă aceste folositoare insecte ar dispărea, toate aceste plante n-ar mai exista pe fața Pămîntului.

...cei mai bătrîni copaci din lume trăiesc în Australia, unele exemplare atîngînd respectabila vîrstă de 10-15 mii de ani?

...prima „Expoziție națională” din țara noastră s-a deschis la 20 mai 1865 pe locul unde se află astăzi Piața Obor din Capitală?

...în corpul unui om adult există circa 150 miliarde de vase capilare care, puse cap în cap, ar da un fir lung de 80 000 de km. cu care s-ar putea înconjura de două ori Pămîntul la Ecuator?